

synet med tilstrækkeligt mange objektive oplysninger, så de har et relevant beslutningsgrundlag til at afgive et rigtigt svar.

XIX. BP har alle fordele ved færøske seismiske undersøgelser

Usikkerheden om den endelige grænsedragning kan kun blive til BP's fordel, idet de:

1. Hvis englænderne vinder:
Ved BP på forhånd hvilke olieforekomster, de yderligere kan disponere over.
2. Hvis danskerne/færingerne vinder:
Har BP stadigvæk ikke tabt noget, fordi udgifterne til det seismiske survey allerede så rigeligt er betalt tilbage gennem allerede opnåede besparelser.
3. Hvis de færøske seismiske undersøgelser viser, at de enorme tykke olieforeførende lag fortsætter ind i det færøske område, kan det yderligere anspore England til at intensivere forsvaret af deres grænseflytning, nu de har »bevis for«, hvor meget der er på spil.
4. Hvor farligt et sådant »forhåndskendskab til forventede olieforekomster« kan være, er Norges og Danmarks grænsestrid om undergrunden i Nordsøen et glimrende eksempel på. Her lykkedes det nordmændene at fraviste danskerne de mest olie-rige områder, bl.a. fordi nordmændene på forhånd vidste beliggenheden af de store olieforekomster.
5. Dette skulle nødig gentage sig i tilfældet med England, men der er mange lighedspunkter i de to sager. Jeg håber blot, vi har lært af dette uheldige eksempel; for Danmarks tilfælde var det »en slem økonomisk bet«, for Færøerne ville en gentagelse nærmest »være en virkelig økonomisk katastrofe«.

XX. Det er psykisk rart at vide, hvad der er i undergrunden

Psykologisk ville det have en stor betydning for færingerne, hvis der straks blev ført bevis for, at der virkelig var olie i den færøske undergrund - specielt med den nuværende økonomiske situation.

Men jeg må på det kraftigste fraråde - på nuværende tidspunkt - at give tilladelse til seismiske målinger - og slet ikke af psykologiske årsager. - Prisen vil blive alt for høj - og færingerne vil aldrig kunne overvinde tabet af nogle af de mest olie-rige områder i Europa.

XXI. Seismiske målinger er ikke nødvendige i Shetlandsrenden nu. Olien er der. Spørgsmålet er blot, hvem den tilhører

Med hensyn til den psykologiske virkning, må jeg understrege, at seismiske undersøgelser i sig selv ikke er nogen garanti for olie, idet den generelle usikkerhed i forbindelse med at lokalisere olie, baseret på positive seismiske målinger er mindst lige så stor - om ikke større - end usikkerheden ved at identificere olieforekomster ved hjælp af fysiske jordprøver, udtagning i forbindelse med aktuelle prøveboringer. Dette skyldes, at vurderinger af resultatet af seismiske undersøgelser er baseret på visse antagelser, der først kan bekræftes, når der foretages prøveboringer. Prøveboringer er derimod baseret på 100% facts - kun »eksterpoleringen« er behæftet med en vis fejlmargen, men eksterpolering er en ældgammel gennemprøvet geoteknisk metode, der er fælles for alle geotekniske boprovninger vurderinger, og som sådan er det ikke en teknik, specielt udviklet i forbindelse med olieudvinding.

I forbindelse med olieudforskningen i Shetlandsrenden vil jeg, baseret på mine geotekniske erfaringer i almindelighed og olieudvinding i særdeleshed, kunne ormforme ovenstående generelle »tekniske teori« med følgende ordlyd gældende for Shetlandsrenden: »Med henvisning til Bahraíns 18 års forgæves prøveboringer baseret på seismiske målinger, vil jeg påstå, at usikkerheden ved fortolkning af seismiske målinger i forbindelse med »garantering af olieforekomster« i det færøske område - er større end den statistiske mulighed for, at et 48 meter tykt olieførende lag - med et indhold af ½ milliard tønder olie - skulle kunne forsvinde totalt inden for en horisontal radius på mindre end 25 km.

Eller oversat til ganske almindeligt sprogbrug:

Baseret på mit geotekniske, seismiske og statistiske kendskab påstår jeg: Hvis Stefan Hultberg's oplysning om, at den omtalte boring ligger ca. 14 sømil fra den færøske grænse, - vil jeg med 99% sikkerhed påstå, at det olieførende lag fortsætter ind i den færøske zone.

Det eneste geologiske fænomen, der kunne ændre dette, var hvis der var en brudlinie mellem de to områder, d.v.s., hvis Færøerne var en »horst«, men jeg har altid lært, at Færøerne var af vulkansk oprindelse.

Der er derfor - i h.h. til min opfattelse - ikke på nuværende tidspunkt nogen grund til at løbe nogen risi-

ko, ved at give BP tilladelse til seismiske undersøgelser i det færøske område - fordi kun prøveboringer vil give færingerne 100% sikkerhed. - De seismiske undersøgelser kunne derimod give BP oplysninger om hvor langt deres oliefund strækker sig ind i den »nuværende færøske del«, så de ved hvilken del, der er særlig vigtig at »fratage færingerne« og hvilken del de uden større økonomiske tab kan lade færingerne beholde.

Med andre ord - BP's tilbud om »samarbejde« kan medvirke til færøske tab på to cifrede milliard-beløb, (måske 50 milliarder) hvis man blot lader sig rive med af »samarbejds-ånden«, og man ikke har en færøsk langtids olie-udvindings strategi.

Min påstand om, at der med 99% sikkerhed findes olie inden for den færøske del af Shetlandsrenden, er baseret på min praktisk/videnskabelige baggrund.

Stefan Hultberg kan som geolog »kun antyde den store sandsynlighed for at olie er til stede«, idet der på nuværende tidspunkt ikke er foretaget danske »geologiske undersøgelser« i den »færøske del« af Shetlandsrenden.

I realiteten er de to udtalelser identiske og budskabet er:

At der er en meget stor - til vished grænsende sandsynlighed for - at der findes olie i den »færøske« del af Shetlandsrenden.

XXII. Indholdet af BP's olie koncession over England

Pressemeddelelsen fastslår endvidere, at BP og Shell's oprindelige udforsknings/udvindings kontrakt blev udvidet med 5 moduler på en 50-50 aftale-basis.

Det skal her bemærkes, at BP som en del af aftalen selv skal foretage/betale deres tre-dimensionale seismiske undersøgelser, hvilket - i hvert tilfælde i Mellemøsten - er den mest almindeligste praksis.

Når koncessionshaveren selv arrangerer de seismiske undersøgelser kan de benytte deres erfaringer inden for planlægning af seismiske undersøgelser maksimalt, og derved være sikker på, at få indsamlet alle de oplysninger, som de af erfaring ved kan lette og præcisere fortolkningen af de seismiske målinger. D.v.s. der er ingen umiddelbar besparelse for Færøerne ved at acceptere gratis seismiske undersøgelser fra »Oil-cowboys«. Tværtimod. Sådanne undersøgelser kunne måske gøre store potentielle olie firmaer (som BP og Mærsk) mindre interesserede i en koncession med Færøerne.

Udvidelsen af BP's koncessionsområde åbner mulighed for yderligere olie-

Síða 12 Nr. 70 - 15. APRIL 1993

Stefan Hultberg, oljuráðgevi hjá landsstýrinum:

BP við risatillboði til Føroya

Bretska oljufelagið BP, sum hevur funnið eina ómetaliga stóra oljukeldu einans 14 fjórðingar frá føroyska markinum, bjóðar nú føroyingum samstarv.

Istáðin fyri at gera óvurstorar íðgjar í oljuterminalar í Havn ella aðrastaðni í Føroyum, kunnu føroyingar flyta møguliga olju úr undirgrundini beinleiðis um bretsku oljuinstallatiónirnar, sum tóð nú verður farið at rigga til við nýggju oljukelduna í Hetlandsrennuni.

Hetta var eitt av hugshotunum hjá einum av óvastu stjórnunum í BP, tá Stefan Hultberg, jarðfróðingur hjá DGU og ráðgevi hjá landsstýrinum, utíðaði í Aberdeen og London í farna viku.

Sosialurin hevur tósað við Stefan Hultberg, sum visir á, at áhugin fyri føroysku undirgrundini er nógv vaksin, nú BP og Shell hava upplýst, at tey hava funnið stórar oljukeldur í Hetlandsrennuni.

Stefan Hultberg, sum er oljufelagið BP, hevur funnið eina ómetaliga stóra oljukeldu einans 14 fjórðingar frá føroyska markinum, bjóðar nú føroyingum samstarv.

Ikki minst samrøðan Sosialurin hevði við Stefan Hultberg 10. mars í ár hevur fingið Sverra Dan Joensen at triva í pennis. Ein stórar partur av frágreiðing hansara eru viðmerkingar til umrøddu samrøðu

fund, - måske en fordobling.

Dette kunne bringe den samlede mængde af olie - der kan udvindes - op på en milliard tønder.

Det vil derfor blive yderst interessant i tiden fremover, at følge resultaterne af BP's yderligere olieudforskning i dette område, med deraf yderligere positive forventninger m.h.t. den færøske undergrund.

XXIII. Hurtig start af Shetlandsfeltet er vigtigt for England

Oliefundet ved Shetlandsøerne kommer på et meget belejligt tidspunkt for England, idet produktionen fra landets traditionelle Nordsø-oliefelter er stærkt faldende - 1,16 billioner tønder i 1986, dalende til 0,636 billioner tønder i 1992.

Desuden har olie udvindingen fundet sted gennem de sidste 25 år, hvilket bevirker, at man nu har udnyttet de ca. 25% af olie forekomsten som direkte kan pumpes op.

Derfor må man nu iværksætte særlige foranstaltninger - så som saltvandsindpumpning - for at udvinde de næste ca. 25%.

Dette gør udvindingen langsommere, dyrere og mindre konkurrencedygtig i forhold til let tilgængelige olieforekomster udvundet i f.eks. Mellemøsten, det tidligere Sovjetunionen, Sydamerika og Malaysia.

Denne øgning af produktionsomkostninger er et meget alvorligt problem, især når olieprisen er så lav som \$ 19 (nitten) pr. tønde.

D.v.s. overskuddet ved olieudvindingen er i øjeblikket meget lille - hvis der i det hele taget er noget - men England kan ikke stoppe/indskrænke produktionen fra disse felter, - selv om den ikke er økonomisk - før den kan erstattes med

råolie fra nye felter, - fordi England har en stor olieindustri, der beskæftiger masser af folk, der ellers vil blive arbejdsløse.

For England er en hurtig opstart af olieudvindingen i »Shetlandsrenden« et nationalpolitisk, strategisk spørgsmål, hvor økonomien ikke er alt afgørende.

XXIV. Færøerne har brug for det størst mulige overskud

For Færøernes vedkommende vil problemstillingen være en anden. Her drejer problemet sig først og fremmest om at opnå det maksimale økonomiske udbytte - set over oliefeltets totale levetid.

Selve udvindelsen af den færøske olie har i sig selv megen lille betydning for det færøske samfund. De fleste leverancer til udbygningen af oliefelterne må importeres, fordi det færøske erhverv ikke på nuværende tidspunkt er konkurrencedygtig og tilstrækkelig specialiseret til at kunne fremstille de meget komplicerede komponenter i den meget høje kvalitet, som kræves. Dette forhold kunne dog, - ved et intensivt og rationelt omskolingsprogram - drastisk kunne ændres i løbet af nogle år. Olieudvindingens positive indflydelse på det færøske erhvervsliv vil blive mindre jo mere man ønsker at fremskynde opstarten, idet Færøerne ikke er forberedt på en sådan hurtig omstilling.

Yderligere vil en produktionsform, baseret på udnyttelse af BP's produktionsfaciliteter, såsom oliepumpeledninger, næsten forhindre en positiv indflydelse på det færøske erhverv, fordi BP helt naturligt fortsat vil benytte sig af de allerede etablerede arbejds- og leverance-relatio-

Stefan Hultberg, oljuráðgevi hjá landsstýrinum, er á myndini. Hann er úr Aberdeen í Skotland. Hann er ein av óvastu stjórnunum í BP, tá hann var í Føroyum at gera óvurstorar íðgjar í oljuterminalar í Havn ella aðrastaðni í Føroyum.

FRAMHÅLD

Ottepr. 21 er i øjeblikket meget lav, og den kan falde yderligere, når olieproduktionen fra Irak bliver frigivet, og når den let tilgængelige central asiatiske olie kommer på markedet - hjulpe af amerikansk kapital og »hi-tech«.